

فیضانِ اذان (پشتو)

فیضانِ اذان

شیخ طریقت، امیرِ اہلسنت، بانیِ دعوتِ اسلامی، حضرت علامہ مولانا ابو یلال

محمد الیاس عطار قادری رضوی

دامت برکاتہم العالیہ

الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ وَالصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ عَلَى سَيِّدِ الْمُرْسَلِينَ
أَمَّا بَعْدُ فَأَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

کتاب لوستلو دُعا

دینی کتاب یا اسلامی سبق لوستلو نه محکبیں دا لاندی دُعا لولی
إِنْ شَاءَ اللَّهُ عَزَّوَجَلَّ خه چه لولی هغه به مویاد پاتی کیری:

اللَّهُمَّ افْتَحْ عَلَيْنَا حِكْمَتَكَ وَأَنْشُرْ عَلَيْنَا رَحْمَتَكَ يَا ذَا الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ

ترجمہ: اے اللہ عَزَّوَجَلَّ پہ مونہہ دِ علم او دِ حکمت دروازے برسیہ [یعنی بیرتہ]

طلب غم
مدینہ قیوم
ومغفرت

کری او پہ مونہہ خپل رحمت رانازل کری! اے عظمت او بزرگی والا!

(مستطرف ج 1 ص 40 دار الفکر بیروت)

(اول او آخر کنیں یو یو خل دُرود شریف اولولی)

د رسالی نوم: فیضانِ اذان

اول خل: رجب المرجب 1437ھ اپریل 2016 ع

تعداد: .....

ناشر: مکتبۃ المدینہ، عالمی مدنی مرکز فیضانِ مدینہ، بابُ المدینہ کراچی.

مدنی عرض: بل چا ته د دې رسالې د چاپ کولو اجازت نشته

کتاب اخستونکي توجه اوکړئ

که د کتاب په طباعت کنیں خه ښکاره خامي وي یا پانړې کمي وي یا په
بائنډنگ کنیں محکبیں وروسته لگیدلې وي نو مکتبۃ المدینة ته رجوع اوکړئ.

فیضانِ اذان

شیخ طریقت امیرِ اہلسنت، بانی دعوتِ اسلامی حضرت علامہ، مولانا، ابو بلال محمد الیاس عطار قادری، رضوی دَامَتْ سِرْکَاتُہُمُ الْعَالِیَہ دا رسالہ ”فیضانِ اذان“ پہ اردو ژبہ کنیں لیکلی دہ۔

مجلسِ تراجم (دعوتِ اسلامی) د دے رسالے پہ آسانہ پښتو ژبہ کنیں د وس مناسب د ترجمہ کولو کوشش کړې دے۔ که چرې په دے ترجمہ کنیں څه غلطی یا کمې، زیاتې اومومۍ نو ستاسو په خدمت کنیں عرض دے چہ مجلسِ تراجم ته خبر اوکړئ او د ثواب حقدار جوړ شئ۔

پیشکش:

مجلسِ تراجم دعوتِ اسلامی

برائے رابطہ:

عالمی مدنی مرکز فیضانِ مدینہ محلہ سوداگران
پرانی سبزی منڈی، باب المدینہ کراچی، پاکستان

UAN: ☎ +92-21-111-25-26-92 – Ext. 1262

Email: ✉ translation@dawateislami.net

فهرست

- 1 ..... فیضانِ اذان
- 1 ..... د دُرود شریف فضیلت
- 1 ..... حُضُورِ آنور ﷺ یو ځل اذان کړې وو
- 2 ..... آذان دې که اذان؟
- 2 ..... د ”فیضانِ اذان“ د نهه حروفو په نسبت د اذان
- 2 ..... ﴿۲﴾ د ملغلرو گنبد
- 2 ..... ﴿۳﴾ تیر شوي گناهونه معاف
- 3 ..... ﴿۴﴾ شیطان ۳۶ میله لرې اوتنبتي
- 3 ..... ﴿۵﴾ آذان د دُعا د قبلیدو سبب دې
- 3 ..... ﴿۶﴾ د مُؤذِن د پاره اِسْتِغْفَار
- 3 ..... ﴿۷﴾ د اذان والا ورځ باندې د عذاب نه امن
- 4 ..... ﴿۸﴾ د یرې علاج
- 4 ..... ﴿۹﴾ د غم لرې کولو نُسْخه
- 4 ..... مهیان هم اِسْتِغْفَار کوي
- 5 ..... د آذان د جواب فضیلت
- 5 ..... ۳ کروړه او ۲۴ لاکه نیکۍ هره ورځ اوگتۍ
- 7 ..... د اذان جواب ورکولو والا جَنَّتِي شو
- 8 ..... د اذان او د اقامت د جواب ورکولو طریقه
- 9 ..... د اذان څوارلس مَدَنِي گلونه
- 12 ..... د ”اذانِ بلالي“ د نهه حُروفو په نسبت

فرمانِ مُصطَفَی صَلَّی اللہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم: خوک چه په ما باندې په ورځ کښ 50 ځله درود پاک اولوي
د قیامت په ورځ به زه د هغه سره مُصافَحَه کووم (یعني لاس مِلاووم). (اپښ پشکوال)

- د ”یا مُصطَفٰی“ د ووه حُرُوفو په نِسبت 14
- د ”یا عَوْثُ الاعظم“ د ۱۱ حُرُوفو په نِسبت 15
- په جُمات کښ اذان کول خِلَافِ سُنَّتِ دِ 16
- د سلو شهیدانو ثواب او کُتِبَ 17
- د اذان نه مخکښ دا دُرود پاک لولئ 17
- د اذان د بې ادبۍ په باره کښ سوال و جواب 22
- په حَسَّی عَلَی الصَّلوة پورې توقې کول 22
- د اذان مُتَعَلِّق د کُفْرِ په خبرو ۸ مثالونه 24
- اذان 25
- د اذان دُعَا 26
- د بَخْنَبَنې زيرې 26
- ایمانِ مُفَصَّل 27
- ایمانِ مُجَمَّل 27
- اَوَّلَه کَلِمَه طَیْبَه 27
- دویمه کَلِمَه شهادت 28
- دریمه کَلِمَه تمجید 28
- څلورمه کَلِمَه توحید 28
- پینځمه کَلِمَه اِسْتِغْفَار 29
- شپږمه کَلِمَه رَدِّ کُفْرِ 29

الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ وَالصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ عَلَى سَيِّدِ الْمُرْسَلِينَ
أَمَّا بَعْدُ فَأَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

فیضانِ اذان

(مع ۳ کروړه او ۲۴ لاکه نیکۍ اوکتۍ)

دا رساله د اوّل نه تر آخره پورې اولولۍ، قوي
امکان دې چه ستاسو ډیرې غلطۍ به ستاسو مخې ته راشي

د درود شریف فضیلت

د الله عَزَّوَجَلَّ د خوږ محبوب صَلَّی اللہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم د رحمت نه ډک فرمان
مبارک دې: چا چه قرآن پاک اولوستو او د رَبِّ تَعَالٰی حمد ئې اوکړو او په
نبی صَلَّی اللہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم باندې ئې دُرود شریف اولوستو او د خپل ربّ
نه ئې بخښنه او غوښتنه نو هغه خیر د هغې په ځای کښ اولتولو.

(شُعَبُ الْإِيمَان ج ۲ ص ۳۸۳ حدیث ۲۰۸۴)

صَلُّوا عَلَى الْحَبِيبِ! صَلَّی اللہُ تَعَالٰی عَلَیْ مُحَمَّدٍ

حُضُورِ آنور ﷺ یو ځل اذان کړې وو

نبی اکرم صَلَّی اللہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم په سفر کښ یو ځل اذان کړې وو او
کلماتِ شهادت ئې داسې وئيلي وې: **أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ** (زه گواهي
ورکوم چه زه د الله رسول یم)

(فَتَاوَى رَضَوِيَّة مَخْرَجَه ج ۵ ص ۳۷۵، تُحْفَةُ الْمُحْتَاج ج ۱ ص ۲۰۹)

فَرَمَانَ مُصْطَفَى صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ: کوم کس چه په ما درود پاک لوستل هیر کړل هغه د جَنَّت لاره هیږه کړه. (طبرانی)

آذان دې که اذان؟

ځيني خلق ”آذان“ وائي دا غلط تَلْفُظ دې. آذان د ”أُذُن“ جمع ده او د أُذُن معنی ده: غوږ. صحیح تَلْفُظ آذان دې، د آذان لغوي معنی ده: خبرداره کول.

د ”فیضانِ اذان“ د نهه حروفو په نسبت د اذان

په فضائلو مُشْتَمِل نهه أَحَادِثِ مُصْطَفَى ﷺ

﴿۱﴾ په قبر کښ به ئې چينجي نه کيږي

د ثواب د پاره اذان کولو والا د هغه شهيد په شان دې چه هغه په وينه کښ لږلې شوې دې او چه کله مړ شي نو په قبر کښ به د هغه په بدن کښ چينجي نه کيږي. (الْمُعْجَمُ الْكَبِيرُ لِلطَّبْرَانِي ج ۱۲ ص ۳۲۲ حديث ۱۳۵۵۴)

﴿۲﴾ د ملغلرو گنبد

زه جَنَّت ته لارم، په هغې کښ مې د ملغلرو گنبدې اوليدلې د هغې خاوره د مُشکو ده. تپوس مې اوکړو: اے جبرئيل! دا د چا د پاره دي؟ عرض ئې اوکړو: ستاسو ﷺ د اُمت د مُؤَدِّنانو او امامانو د پاره. (الْجَامِعُ الصَّغِيرُ لِلْسَّيُوطِي ص ۲۵۵ حديث ۱۷۹۴)

﴿۳﴾ تير شوي گناهونه معاف

چا چه د پينځه واړه نمونځونو اذان د ايمان په وجه د ثواب په نيټ اوکړو د هغه چه څه گناهونه مخکښ شوي دي معاف به شي

فرمانِ مُصطَفَی صَلَّی اللہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم: د چا په خوا کښې چه زما ذکر اوشو او هغه په ما درود پاک او نه لوستو تحقیق هغه بد بخته شو. (ابن سني)

او خوك چه د ايمان په وجه د ثواب د پاره د خپلو ملگرو په پينځه نمونځونو كښې امامت او كړې د هغه گناهونه كوم چه مخكښ شوي دي معاف به كړې شي. (السُّنَنُ الْكُبْرَى لِلْبَيْهَقِيِّ ج ۱ ص ۶۳۶ حديث ۲۰۳۹)

﴿۴﴾ شیطان ۳۶ میله لري اوتښتي

”شیطان چه کله د نمانځه د پاره اذان اوري نو په تښتته رُوحاً ته اورسي.“ راوي فرمائي: رُوحاً د مدينه مُنَوَّره نه ۳۶ میله لري دي. (مُسْلِم ص ۲۰۴. حديث ۳۸۸ مُلَخَّصاً)

﴿۵﴾ اذان د دُعا د قبلیدو سبب دي

چه کله اذان کولو والا اذان کوي د آسمان دروازې برسيره کړې شي او دُعا قبليري. (اَلْمُسْتَدْرَكُ لِحَاكِم ج ۲ ص ۲۴۳ حديث ۲۰۴۸)

﴿۶﴾ د مُؤَذِّن د پاره اِسْتِغْفَار

د مُؤَذِّن آواز چه د څه ځای پورې رسي، د هغه د پاره بخښنه اوکړې شي او هر لوند او اوچ [خيز] د هغه د پاره اِسْتِغْفَار کوي. (مُسْنَدُ اِمَامِ أَحْمَد بَنِ حَنْبَل ج ۲ ص ۵۰۰ حديث ۶۲۱۰)

﴿۷﴾ د اذان والا ورځ باندي د عذاب نه امن

په کومه استوگنه کښې چه اذان اوکړې شي، الله عَزَّوَجَلَّ د خپل عذاب نه په هغه ورځ هغې ته امن ورکوي. (اَلْمُعْجَمُ الْكَبِيرُ لِلْزَّيْتُونِيِّ ج ۱ ص ۲۵۷ حديث ۷۴۶)

فرمانِ مُصطَفَی صَلَّی اللہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم: چا چه په ما باندې لس ځله سحر او لس ځله ماہنام دُرود پاک اولوستل د قیامت په ورځ به هغه ته زما شفاعت نصیب کیږي. (مَجْمَعُ الرِّوَايَد)

﴿۸﴾ د یري علاج

چه کله آدم (عَلَيْهِ السَّلَام) د جَنَّت نه هندوستان ته راکوز شو هغوئي ته يره [محسوس] شوه نو جبرئیل (عَلَيْهِ السَّلَام) راکوز شو او اذان ئي اوکړو. (حلیۃ الاولیاء ج ۵ ص ۱۲۳ حدیث ۶۵۶۶)

﴿۹﴾ د غم لري کولو نُسْخه

اے علي! زه تا غمگین وینم خپل یو د کور کس ته اووايه چه ستا په غور کښ اذان اوکړي، اذان د غم او پریشانۍ لري کولو والا دي. (جَامِعُ الْحَدِيثِ لِلشَّيْخِ طي ج ۱۵ ص ۳۳۹ حدیث ۶۰۱۷) د دې روایت د نقل کولو نه پس اعلیٰ حضرت رَحْمَةُ اللّٰهِ تَعَالٰی عَلَیْهِ په فِتَاوٰی رَضَوِیَّه شریف جلد ۵، صفحه ۶۶۸ کښ فرمائي: مَوْلٰی علی (کَرَّمَ اللّٰهُ تَعَالٰی وَجْهَهُ الْکَرِیْم) او د مَوْلٰی علي پورې چه څومره د دې حدیث راویان دي ټولو فرمائي دي: **فَجَرَّبَتْهُ فَوَجَدَتْهُ كَذَالِك** (مونږه په دې تجربه کړي ده نو هم دغسې مو موندلي دي). (مرقاۃ المفاتیح ج ۲ ص ۳۳۱، جَامِعُ الْحَدِيثِ ج ۱۵ ص ۳۳۹ حدیث ۶۰۱۷)

مهیان هم استغفار کوي

منقول دي: د اذان کولو والو د پاره هر څيز د بخښنې دُعا کوي تر دې چه په درياب کښ مهیان هم. مُؤَدَّن چه څه وخت اذان وائي فربښتي ئي هم وائي او چه کله فارغ شي نو فربښتي د قیامته پورې د هغه د پاره د بخښنې دُعا کوي. څوک چه د مُؤَدَّنې په حالت کښ مړ

فرمانِ مُصطَفَی صَلَّی اللہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم: د چا په خوا کښ چې زما ذکر اوشو او هغه په ما دُرود پاک او نه لوستو هغه په خلقو کښ ډیر زیات کنجوس (شوم) دي. (التَّوْغِیْبُ وَالتَّرْهِیْبُ)

شي هغه ته عذابِ قبر نه کيږي او هغه مُؤَدِّن د ځنکدن د سختو نه بچ شي. د قبر د سختی او تنگی نه هم په امان کښ وي.

(مُلَخَّصٌ از تَفْسِیْرِ سُورَةِ یُوسُفَ (مترجم) ص ۲۱)

د اذان د جواب فضیلت

د مدینې تاجدار صَلَّی اللہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم یو ځل وفرمائیل: اے زنانو! چه کله تاسو د بلال نه اذان او اقامت اورئ نو څنگه چه هغه وائی تاسو هم وائی چه اللہ عَزَّوَجَلَّ به ستاسو د پاره د هرې گلې په بدله کښ یو لاک نیکی لیکي او یو زر درجات به اوچتوي او یو زر گناهونه به وړانوي. زنانو چه دا واوریدل نو عرض ئې اوکړو: دا خو د نبخو د پاره دي د سړو د پاره څه دي؟ اوئې فرمائیل: د سړو د پاره دوه همره. (تاریخ دمشق لابن عساکر ج ۵۵ ص ۷۵)

صَلُّوا عَلَى الْحَبِیْب! صَلَّی اللہُ تَعَالٰی عَلٰی مُحَمَّدٍ

۳ کروړه او ۲۴ لاکه نیکی هره ورځ اوکتی

خوږو خوږو اسلامي ورونږو! د اللہ عَزَّوَجَلَّ د رحمت نه قربان شم! هغه زمونږ د پاره نیکی کول، خپل درجات زیاتول او گناه معاف کول څومره آسان کړي دي خو افسوس! د دومره آسانو باوجود هم مونږ په غفلت کښ اخته اوسو. په ذکر کړې شوي حدیث مبارکه کښ چه د اذان او اقامت د جواب وئیلو څه فضیلت بیان شوې دې د هغې تفصیل اوگورئ:

فرمانِ مُصطَفَی صَلَّی اللہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم: خوک چه په ما دَ جُمعی په ورځ درود شریف لولي
زه به د قیامت په ورځ د هغه شفاعت کووم. (کنز العمال)

”اللَّهُ أَكْبَرُ اللَّهُ أَكْبَرُ“ دا دوه گلمت دي، دغسې په پوره اذان کښ تولا پینځلس گلمت دي. که کومه یوه اسلامي خور د یو اذان جواب ورکړي یعني مُؤَدِّن صاحب چه څه وائي اسلامي خور هم ورپسې هغه وائي نو هغې ته به ۱۵ لاکه نیکۍ ورکړې شي او ۱۵ زره درجات به ئې اوچت شي او ۱۵ زره گناهونه به ئې معاف شي او د اسلامي ورونړو د پاره دا هر څه دوه هُمَره دي. د سحر په اذان کښ دوه ځله **الصَّلَاةُ خَيْرٌ مِنَ النَّوْمِ** هم دې نو دغسې د سحر په اذان کښ وولس گلمت شو او دغسې د سحر د اذان په جواب کښ ۱۷ لکه نیکۍ او ۱۷ زره درجات اوچت شو او د ۱۷ زره گناهونو بخښنه اوشوه او د اسلامي ورونړو د پاره دوه هُمَره. په اقامت کښ دوه ځله **قَدْ قَامَتِ الصَّلَاةُ** هم دې، دغسې په اقامت کښ هم وولس گلمت شو نو د اقامت د جواب ثواب هم د سحر د اذان د جواب هُمَره شو. د دې نه دا حاصله شوه چه که یوه اسلامي خور په اِهِتِمَام سره هره ورځ د پینځه واره نمونځونو د اذانونو او د پینځه وارو اقامتونو په جواب ورکولو کښ کامیابه شي نو هغې ته به هره ورځ یو کروړ او دوه شپيته لکه نیکۍ حاصلېږي، یو لاک او دوه شپيته زره درجات به ئې اوچتېږي او یو لاک شپيته زره گناهونه به ئې بخښلې کېږي او اسلامي ورور ته دوه هُمَره، یعني ۳ کروړه او ۲۴ لاکه نیکۍ به ورته حاصلېږي، ۳ لاکه او ۲۴ زره درجات به ئې اوچتېږي او ۳ لاکه او ۲۴ زره گناهونه به ئې بخښلې کېږي.

فرمانِ مُصطَفٰے صَلَّی اللہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم: چا چہ پہ کتاب کنبں پہ ما باندې درود پاک اولیکلو ترخو پورې چہ زما نوم پہ هغې کنبں وي فرښتې به د هغه دپاره بخښنه غواړي. (طبراني)

د اذان جواب ورکولو والا جَنَّتِي شو

حضرت سَيِّدُنَا أَبُو هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ فرمائي چہ يو صاحب، چہ د هغه په ظاهره کوم يو ډير غټ نيك عمل نه وو، هغه وفات شو رَسُولُ اللَّهِ صَلَّی اللہُ تَعَالَى عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم د صحابۀ کرام رَضِيَ اللہُ تَعَالَى عَنْہُمْ په موجودگي کنبں (د غيب خبر ورکړو او ارشاد ئې) او فرمائلو: آيا تاسو ته معلومه ده چہ اللہ تَعَالَى هغه جَنَّت ته داخل کړې دې. په دې باندې خلق حيران شو ځکه چہ په ښکاره د هغه څه غټ عمل نه وو. چنانچہ يو صحابي رَضِيَ اللہُ تَعَالَى عَنْهُ د هغه کور ته لاړو او د هغه د کونډې ښځې رَضِيَ اللہُ تَعَالَى عَنْہَا نه ئې تپوس اوکړو چہ د هغه څه خاص عمل مونږ ته اوښائي، نو هغوئي جواب ورکړو: بل خو څه خاص غټ عمل ما ته نه دې معلوم، صرف دومره راته معلومه ده چہ که شپه به وه او که ورځ، چہ کله به هم هغه اذان اوريدو نو جواب به ئې ضرور ورکولو. (تاريخ دمشق لابن عساکر، ج. ۴۰ ص ۴۱۲، ۴۱۳، مُلَخَّصًا) د اللہ عَزَّوَجَلَّ دِ په هغوئي رحمت وي او د هغوئي په خاطر دِ زمونږه بي حسابہ بخښنه اوشي.

أَمِينَ بِجَاوِزِ النَّبِيِّ الْأَمِينِ صَلَّی اللہُ تَعَالَى عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم

گنہ گدا کا حساب کیا وہ اگرچہ لاکھ سے ہیں سوا

مگر اے عفو ترے عفو کا تو حساب ہے نہ شمار ہے

زما د گناه څه حساب، اگر که هغه دي د لکونو نه سوا

خواه مهربانه ربه ستا د بخښنې نه څه حساب او نه شمار شته

صَلُّوا عَلَى الْحَبِيبِ! صَلَّی اللہُ تَعَالَى عَلَیْ مُحَمَّدٍ

فرمانِ مُصطَفَی صَلَّی اللہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم: چا چہ پہ ما باندی دَ جُمعی پہ ورخ 200 خله دُرود شریف اولوستل د هغه د دوو سوو کالو گناھونه به معاف شي. (کُنُزُ الْعُمَل)

د اذان او د اقامت د جواب ورکولو طریقه

مُؤَدِّن صاحب ته پکار دي چه د اذان گلمات په قلاړه قلاړه وائي. **اللَّهُ أَكْبَرُ اللَّهُ أَكْبَرُ** (دا دوه گلمات دي خو) دواړه د يو خائ وئيلو (يعني د سخته کولو نه بغير د يو خائ وئيلو په اعتبار) يوه گلمه ده، د دواړو نه پس د سخته اوکړي (يعني چپ د شي) او د سخته مقدار دا دې چه جواب ورکولو والا جواب ورکړي، د سکتې پرېښودل مکروه دي او د داسې اذان اعاده (يعني بيا کول) مُسْتَحَب دي. (دُرُ الْمُخْتَار وَرَدُ الْمُحْتَاج ج ۲ ص ۶۶) جواب ورکوونکي ته پکار دي چه کله مُؤَدِّن صاحب **اللَّهُ أَكْبَرُ اللَّهُ أَكْبَرُ** اوواي او سخته اوکړي يعني خاموشه شي هغه وخت د **اللَّهُ أَكْبَرُ اللَّهُ أَكْبَرُ** اوواي. هُم دغسې د د نورو گلماتو جواب ورکړي. چه کله مُؤَدِّن ورومبي خُل "أَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا رَسُولُ اللَّهِ" او وائي نو دا د اوواي: **صَلَّى اللَّهُ عَلَيْكَ يَا رَسُولَ اللَّهِ** (ترجمه: په تاسو د درود وي يا رَسُولَ اللَّهِ (صَلَّى اللَّهُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم)) چه کله ئي هغه بيا اوواي، نو دا د اوواي:

قُرَّةُ عَيْنِي بِكَ يَا رَسُولَ اللَّهِ (يا رَسُولَ اللَّهِ صَلَّی اللہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم ستاسو په وجه زما د سترگوځ والي دي) او هر خُل د د غټو گوتو نوکان سترگو ته لکوي، او [د دويم خُل] په آخره کښ د وائي: **اللَّهُمَّ مَتَّعْنِي بِالسَّعَةِ وَالْبَصَرِ** (اے الله عَزَّوَجَلَّ! زما د اوریدو او لیدو د قوت نه ما ته گټه [يعني فائده] راکړې)

(رَدُّ الْمُحْتَاج ج ۲ ص ۸۴)

فَرَمَانِ مُصْطَفَی صَلَّی اللہُ عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم: چا چه په ما باندې یو ځل دُرُود شریف اولوستو الله عَزَّوَجَلَّ به په هغه باندې لس رَحْمَتونه رالېږي او د هغه په اعمال نامه کښ به لس نیکۍ لیکي. (تَرمِذِي)

د حَيَّ عَلَى الصَّلَاةِ او حَيَّ عَلَى الْفَلَاحِ په جواب کښ د (خلور واره ځله) لَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ او وائی او بهتره دا ده چه دواړه او وائی (يعني مُؤَدِّن چه څه او وئیل هغه د هم او وائی او لَا حَوْلَ د هم او وائی) بلکه نور د ورسره دا هم یو ځای کړي: مَا شَاءَ اللَّهُ كَانَ وَمَا لَمْ يَشَأْ لَمْ يَكُنْ (ترجمه: څه چه الله عَزَّوَجَلَّ او غوښتل اوشو، څه چه ئې اُو نه غوښتل اُو نه شو)

(دُرُ مُختار و رَدُّ الْمُحتار ج ۲ ص ۸۲، عالمگیری ج ۱ ص ۵۷)

د الصَّلَاةِ خَيْرٌ مِنَ النَّوْمِ په جواب کښ د او وائی: صَدَقْتَ وَبَرَزْتَ وَبِالْحَقِّ نَطَقْتَ (ترجمه: ته رښتینې او نیکو کار ئې او تا حق وئيلي دي)

(دُرُ مُختار و رَدُّ الْمُحتار ج ۲ ص ۸۳)

د اِقَامَتِ جواب ورکول مُسْتَحَب دي. د هغې جواب هم دغسې دې، فرق دومره دې چه د قَدْ قَامَتِ الصَّلَاةُ په جواب کښ د داسې وائی: "اَقَامَهَا اللَّهُ وَاَدَامَهَا مَا دَامَتِ السَّمَوَاتُ وَالْأَرْضُ" (الله عَزَّوَجَلَّ د دا قائم لري تر څو چه آسمانونه او زمکه دي)

(عالمگیری ج ۱ ص ۵۷)

د اذان څوارلس مدني گلونه

🌸 پينځه واره فرض نمونځونه، په دې کښ جُمعه هم شامله ده چه کله د جَمَاعَتِ اُولَى [يعني د ورومۍ جَمْعِي] سره په جُمَات کښ په وخت ادا کړې شي نو د هغې د پاره اذان سُنَّتِ مُؤَكَّده دې او د دې حُکم د واجب په شان دې چه که اذان اونکې شو نو د هغه ځای ټول خلق به گنهار وي. (بَهَارِ شَرِيعَت ج ۱ ص ۶۴)

فرمانِ مُصَطَفَی صَلَّی اللہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم: خوک چه په ما دَجْمَعِي په ورځ درود شریف لولي زه به د قیامت په ورځ د هغه شفاعت کووم. (کنز العمال)

❁ که خوک په ښار کښې دننه په کور کښې نمونځ کوي نو د هغه ځای د جُمَات اذان د هغه د پاره کافي دې خو اذان کول مُستحب دي.

(رَدُّ الْمُحْتَار ج ۲ ص ۶۲، ۷۸)

❁ که خوک د ښار نه بهر يا کلي، باغ يا پتي وغيره کښې وي او هغه ځای نږدې وي نو د کلي يا ښار اذان کافي دې بيا هم اذان کول بهتر دي او که نږدې نه وي نو کافي نه دې. د نږدې حد دا دې چه د دې ځای د اذان آواز هغه ځای ته رسيږي. (عالمگيري ج ۱ ص ۵۴)

❁ که مسافر اذان او اقامت دواړه او نه وئيل نو مکروه دي او که صرف اقامت ئې او وئيلو نو گراحت نشته خو بهتره دا ده چه اذان هم اوکړي، که يواځې وي او که د هغه د لارې نور ملگري هم هلته موجود وي. (نَهَارُ شَرِيعَت ج ۱ ص ۴۷۱، دُرِّ مُخْتَار وَرَدُ الْمُحْتَار ج ۲ ص ۷۸)

❁ د وخت شروع کيدو نه پس اذان کوئ که د وخت نه مخکښ مو اوکړو يا مو د وخت نه مخکښ شروع کړو او د اذان په دوران کښې وخت راغې، په دواړو صورتونو کښې دوباره اذان اوکړئ. (الْهَدَايَة ج ۱ ص ۴۵)

مُؤَدِّن صاحبانو ته پکار دي چه هغوئ د نِظَامُ الْاَوْقَات نقشه گوري ځيني ځيني ځائونو کښې مُؤَدِّن صاحبان د وخت نه مخکښ اذان شروع کړي. د امامانو صاحبانو او د اِنْتِظَامِيه په خِدْمَت کښې هم مَدَنِي عرض دې چه هغوئ هم دا مسئله په نظر کښې ساتي.

❁ که زنانه خپل ادا [يعني د حاضِر وخت] نمونځونه کوي او که قضا کوي، په هغې کښې د دوئ د پاره اذان او اقامت وئيل مکروه دي.

(دُرِّ مُخْتَار ج ۲ ص ۷۲)

فرمانِ مُصطَفَی صَلَّی اللہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم: دَچَا پَہِ خَوَا کُنِی چَہِ زَمَا ذَکَرِ اَوْشَوَاوِ هَغَہِ پَہِ مَا دَرُودِ پَاکِ اَوَنَہِ وَتِلُو تحقیقِ هَغَہِ بَد بَختَہِ شَو۔ (ابنِ سَنی)

❁ د زَنَاوُ د پَارَہِ د جَمْعِی سِرَہِ نَمُونُخِ کُولِ نَاجَايَزَہِ دِي.

(اَيضًا ص ۳۶۷، بَہَارِ شَرِيعَتِ ج ۱ ص ۵۸۴)

❁ پَوَہِہِ مَاشُومِ هُمِ اَذَانَ کُولِی شِي. (دُرُ مُخْتَارِ ج ۲ ص ۷۵)

❁ د بِي اودسہ کس اذان صحیح دې خو د بِي اودسہ کس اذان مکروه

دې. (بَہَارِ شَرِيعَتِ ج ۱ ص ۴۶۶، مَرَاقِی الفَلاحِ ص ۴۶)

❁ د خُنْثِ [يعني هيجرا] او فَاسِقِ [بشکاره گُنهگار] اگر که عَالِمِ وي، د

نَشَہِ کَس، د لِيُونِي، د بِي غُسْلَہِ او د ناپوهه ماشوم اذان مکروه دې. د

دې تُولُو اَذَانَ دِ بِيَا اوکړې شِي. (بَہَارِ شَرِيعَتِ ج ۱ ص ۴۶۶، دُرُ مُخْتَارِ ج ۲ ص ۷۵)

❁ که مُؤَدِّنِ اِمَامِ هُمِ وَي نو بَہْتَرَہِ دَہ. (دُرُ مُخْتَارِ ج ۲ ص ۸۸)

❁ د جُمَاتِ نَہِ بَہَر، مَخِ پَہِ قَبْلَہِ پَہِ وَلَاړَہِ، پَہِ غُورُونو کُنِی دِ گُوتې

کِيږدِي او پَہِ اوچتِ آواز دِ اَذَانَ اوکړې شِي خو د طَاقَتِ نَہِ زِيَاتِ

آواز اوچتول مکروه دي. (بَہَارِ شَرِيعَتِ ج ۱ ص ۴۶۸، ۴۶۹، عَالِمِکِيږي ج ۱ ص ۵۵)

پَہِ اَذَانَ کُنِی پَہِ غُورُونو کُنِی گُوتې اِيښودل سُنَّتِ او مُسْتَحَبِ دِي خو

خُوزُولِ او تَاوَهْلِ ئِي فُضُولِ حَرَکَتِ دې. (فَتَاوِی رَضَوِيَّہِ ج ۵ ص ۳۷۳)

❁ مَخِ دِ بَنِي طَرَفِ تَہِ وَاوړوي او حَيَّ عَلَی الصَّلَاةِ دِ اووایي او مَخِ دِ

کُخِ طَرَفِ تَہِ وَاوړوي بِيَا دِ حَيَّ عَلَی الْفَلَاحِ اووایي اکر که اَذَانَ دِ نَمَانِخَہِ

د پَارَہِ نَہِ وَي مَثَلًا دِ مَاشُومِ پَہِ غُورِ کُنِی ئِي کُوي. دا تَاوَهْلِ صَرَفِ دِ مَخِ

دِي تُولِ بَدَنِ دِ نَہِ تَاوَهِي. (دُرُ مُخْتَارِ ج ۲ ص ۶۶، بَہَارِ شَرِيعَتِ ج ۱ ص ۴۶۹) خِیَنِي مُؤَدِّنَانِ

فرمانِ مُصْطَفَی صَلَّی اللہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم: خُوكْ چہ بہ ما دَجْمَعِی پہ ورخ درود شریف لولي زہ بہ دَ قِیامت پہ ورخ دَ هغه شفاعت کووم. (کنز العمال)

چہ ”صَلوٰۃ“ او ”فَلَاح“ ته را اورسیري نو په مزه غوندې بني طرف او گڅ طرف ته هسې مخ اوخوزوي، دا طریقه غَلَطه ده. صحیح انداز دا دې چہ مخکښ د په صحیح طریقه بني یا گڅ طرف ته مخ کړي د هغې نه پس د د لفظ ”حَيَّ“ نه شروع اوکړی [او پوره حَيَّ عَلَى الصَّلَاةِ یا حَيَّ عَلَى الْفَلَاحِ د اوواي بیا د مخ نیغ کړي]

❁ د سحر په اذان کښ د حَيَّ عَلَى الْفَلَاح نه پس [دوه ځله] الصَّلَاةُ خَيْرٌ مِنَ التَّوَمُّر وئیل مُسْتَحَب دي. (دُرِّمُخْتَار ج ۲ ص ۶۷) که اوئې نه وئیل نو بیا به هم اذان اوشي. (قانونِ شریعت ص ۸۹)

د ”اذانِ بلالي“ د نهه حروفو په نسبت

د اذان د جواب نهه مدني کلونه

❁ د نماخه د اذان نه علاوه د نورو اذانونو جواب به هم ورکولې کيږي مثلاً د ماشوم په پیدا کیدو [د هغه په غوږ کښ د کیدو والا] اذان. (رَدُّ الْمُخْتَار ج ۲ ص ۸۲) اعلیٰ حضرت إمام أحمد رضا خان رَحْمَةُ اللّٰهِ تَعَالٰی عَلَیْہِ فرمائي: چہ ماشوم پیدا شي نو فوراً د ورته په بني غوږ کښ اذان او په گڅ کښ تکبیر اوواي چہ د شیطان د خلل [يعني نقصان] او اُمُّ الصَّبِيَّان نه بچ شي. (فَتَاوَى رَضَوِيَّه ج ۲ ص ۴۵۲) په ”مَلْفُوظَاتِ اَعْلٰی حضرت“ صفحه ۴۱۷ نه ۴۱۸ کښ دي: ”(صِرَع) ډیره خبیثه بلا ده او هم دې ته اُمُّ الصَّبِيَّان وائي که ماشومانو کښ وي گني [که غټو کښ وي] نو صِرَع (يعني مرگي) [ورته وائي].“

فَرَمَانِ مُصْطَفَی صَلَّی اللہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم: خوک چه په ما باندې په ورځ کښ 50 ځله درود پاک اولوي د قیامت په ورځ به زه د هغه سره مُصَافَحَه کووم (یعني لاس ملاووم). (ابنِ بشکوال)

❁ مُقتدیانو ته د خُطْبې د اذان جواب بالکل ورکول نه دي پکار هم دا اُخوط (یعني احتیاط ته نږدې) دي. خودا د اذان جواب یا د (دوه خطبو د مینځه) دُعا که په زړه کښ اوکړي، او په ژبه باندې الفاظ (ادا کول) اصلاً (یعني بالکل) نه وي نو هیڅ باک نشته. او امام یعني خطیب که په ژبه هم د اذان جواب ورکړي یا دُعا اوکړي، نو بیشکه جائز دي. (فتاویٰ رَضَوِيَه مَخْرَجَه ج ۸ ص ۳۰۰، ۳۰۱)

❁ د اذان اوریدلو والا د پاره د اذان د جواب ورکولو حُکم دې. (بَهَارِ شَرِيعَت ج ۱ ص ۴۷۲) جُنُب (یعني چاته چه د جَماع یا احتِلَام په وجه د غُسل حاجت وي [یعني بې غُسله]) د هم د اذان جواب ورکوي. البته د حَيْض و نِفاس والا زنانه، خُطبه اوریدونکي، د جنازې نمونځ کوونکي، یا که خوک په جَماع کښ مشغول یا په قضا ئه حاجت [یعني اودس ماتولو] کښ مصروف وي نو په هغو ئي [یعني په دې ټولو] جواب ورکول نشته. (دُرُ مُختار ج ۲ ص ۸۱)

❁ چه کله اذان کیږي نو هغه همره وخته پورې سلام، خبرې کول، د سلام جواب او ټول کارونه بند کړئ تر دې چه تلاوت هم، اذان په غور سره اورئ او جواب ورکوئ او په إقامت کښ هم داسې کوئ. (بَهَارِ شَرِيعَت ج ۱ ص ۴۷۳، دُرُ مُختار ج ۲ ص ۸۶، عالمگیری ج ۱ ص ۵۷ مُلَخَّصاً)

❁ د اذان په دوران کښ گرځیدل، لوبې، ګلاس وغیره کوم یو څیز راخستل، طعام وغیره ایښودل، وړو ماشومانو سره لوبیدل، په اشارو کښ خبرې کول وغیره هر څه پریښودل زیات مناسب دي.

فَرَمَانَ مُصْطَفَی صَلَّی اللہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم: دُ جُمعی پہ شپہ او دُ جُمعی پہ ورځ په ما باندې د دُرُود کثرت کوی،
خوک چه داسې کوي د قیامت په ورځ به زه د هغه شفاعت کونکې او گواه جوړیږم. (شُعَبُ الْإِيمَان)

❁ خوک چه د اذان په وخت کښ په خبرو کښ مشغول اوسي د هغه
مَعَاذَ اللَّهِ [يعني د الله پناه] د بدې خاتمې کیدو پرته ده. (بَهَارِ شَرِيعَت ج ۱ ص ۴۷۳)
❁ په لاره روان وو چه د اذان آواز راغې نو (بهره دا ده چه) هغه
همره ساعت اودریږي (په خاموشۍ ئې واوري) او جواب ورکړي.
(عالمگیری ج ۱ ص ۵۷، اَيْضاً) خو د اذان په دوران کښ جُمات ته یا د اودس
خانې طرف ته تللو یا اودس کولو کښ هیڅ باک نشته، په دې دوران
کښ په ژبه جواب هم ورکوی.

❁ د اذان په دوران کښ استنجاخانې ته تلل بهتر نه دي ځکه چه
هله به د اذان جواب نه شي ورکولې او دا د ډیر غټ ثواب نه محرومي
ده البته که ډیر زیات حاجت وي یا د جُمې تللو خطر وي نو لاړ د شي.
❁ که یو څو اذانونه واوري نو په ده باندې د وړومي جواب ورکول
دي او بهتره دا ده چه د ټولو جواب ورکړي. (دُرُ الْمُخْتَار وَرَدُ الْمُحْتَار ج ۲ ص ۸۲،
بَهَارِ شَرِيعَت ج ۱ ص ۴۷۳) که د اذان په وخت کښ ئې جواب ور نه کړو او
زیات وخت نه وي تیر شوې نو جواب د ورکړي. (دُرُ الْمُخْتَار ج ۲ ص ۷۳)

د ”یا مُصْطَفَى“ د ووه حُرُوفُ په

نِسْبَت د اِقَامَت ووه مَدَنِي ګلونه

❁ اِقَامَت په جُمات کښ په اِمَام پَسې په ولاړه عین [يعني رَسَا] شا ته
وئیل بهتر دي که رَسَا شا ته موقع نه وي نو ښي طرف مناسب دې.

(مَأْخُوذٌ از فَتَاوَى رَضَوِيَّة مُخَرَّجَه ج ۵ ص ۳۷۲)

فَرَمَانِ مُصْطَفَی صَلَّی اللہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم: خوک چه په ما باندې یو ځل دُرُود اولوي الله د هغه د پاره یو قیراط اجر لیکي او قیراط د اُحُد د غر همره دي. (عَبْدُ الرَّزَّاق)

❁ **إقامت د اذان نه هم زیات تاکیدي سُنَّت دي.** (دُرُ مُخْتَار ج ۲ ص ۶۸)

❁ **د إقامت جواب ورکول مُسْتَحَب دي.** (بَهَارِ شَرِيعَت ج ۱ ص ۴۸۳)

❁ **د إقامت کلمات زر زرواڼي او په مینځ کښ سَکته مه کوئ.**

(أَيْضاً ص ۴۸۰)

❁ **په إقامت کښ هم په حَيَّ عَلَى الصَّلَاةِ او حَيَّ عَلَى الْفَلَاحِ کښ (په صفحه**

۱۲۰۰ کښ د بیان کړي طریقي مطابق) ښي او گځ طرف ته مخ اړوئ.

(دُرُ مُخْتَار ج ۲ ص ۶۶)

❁ **إقامت هُم د هغه حق دي چا چه اذان کړې دي، د اذان کولو والا**

په اجازت ئې بل وئیلې شي که چا د اجازت نه بغیر او وئیلو او مُؤَدِّن

ته (يعني چا چه اذان کړې وو، په زړه کښ) ناخوښه وي نو مکروه دي.

(عَالَمِیږي ج ۱ ص ۵۴)

❁ **که د إقامت په وخت کښ خوک راغې نو هغه ته په ولاړه اِنْتِظَار**

کول مکروه دي بلکه پکار ده چه کښيني، هم دغسې چه کوم

خلق په جُمات کښ موجود وي هغه د هم ناست اوسي او هله د

اودرېږي چه کله مُکَبِّر [يعني تکبير وئیلو والا] حَيَّ عَلَى الْفَلَاحِ ته اورسي

هُم دا حُکَم د إمام د پاره هم دي. (أَيْضاً ص ۵۷، بَهَارِ شَرِيعَت ج ۱ ص ۴۷۱)

د ”يَا غَوْثُ الْاَعْظَمُ“ د ۱۱ حروفو په نِسبت

د اذان کولو یوولس مُستحب موقعي

❁ **۱) د ماشوم ۲) غمگین ۳) میرکي والا ۴) د غضبناک او بد**

مزاجه سړي او ۵) د بد مزاجه څاروي په غوږ کښ ۶) د جنگ

فرمانِ مُصطَفَی صَلَّی اللہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم: دَ چا پە خوا کښ چە زما ذکر اوشو او هغه پە ما درود پاک اونه وئیلو تحقیق هغه بدبخته شو۔ (ابن سنی)

د شِدَّت پە وخت کښ ﴿۷﴾ د اور لگیدو پە وخت کښ ﴿۸﴾ د مړي د خخولو نه پس ﴿۹﴾ د پيري د سرکشۍ پە وخت کښ (مثلاً پە چا پيريان راغلي وي) ﴿۱۰﴾ که پە ځنگل کښ ترې لاره خطاشي او څوک د بنودلو والا نه وي نو پە هغه وخت کښ. (بَهَارِ شَرِيعَت ج ۱ ص ۴۶۶، رَدُّ الْمُخْتَلَج ج ۲ ص ۶۲) او ﴿۱۱﴾ د وټا پە زمانه کښ هم اذان کول مُستَحَب دي.

(بَهَارِ شَرِيعَت ج ۱ ص ۴۶۶، فِتَاوَى رَضَوِيَّة مَخْرَجَه ج ۵ ص ۳۷۰)

په جُمَات کښ اذان خِلافِ سُنَّت دي

نن صبا اکثر په جُمَات کښ دننه د اذان کولو رواج دې او دا خِلافِ سُنَّت دي. په ”عالمگيري“ وغيره کښ دي چە اذان دِ د جُمَات نه بهر کوي په جُمَات کښ د اذان نه کوي. (عالمگيري ج ۱ ص ۵۵) اعلیٰ حضرت امامِ اَهلِ سُنَّت، مُجَدِّدِ دین و مِلَّت مولانا شاهِ اِمَامِ اَحْمَد رضا خان رَحْمَةُ اللہِ تَعَالٰی عَلَیْہِ فرمائي: یو ځل هم ثابت نه دي چە حُضُورِ اَقْدَس صَلَّی اللہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم په جُمَات کښ د اذان کولو فرمائي وي. سَيِّدِی اعلیٰ حضرت رَحْمَةُ اللہِ تَعَالٰی عَلَیْہِ نور فرمائي: په جُمَات کښ اذان کول د جُمَات او د دربارِ الہي گُستاخي او بې ادبي ده. د جُمَات د انکښ نه بهر چە کوم ځای خلق پیزار او باسي هُغه ځای خارجِ مَسْجِد وي هلته اذان کولو کښ هيڅ باک نشته او [هلته يا بل ځای خارجِ مَسْجِد کښ اذان کول] د سُنَّت مطابق دي. (فِتَاوَى رَضَوِيَّة مَخْرَجَه ج ۵ ص ۴۰۸، ۴۱۱، ۴۱۲) د جُبعي دويم اذان چە نن صبا (د خُطبي نه مخکښ) په جُمَات کښ د خُطيب

فَرَمَانَ مُصْطَفَی صَلَّی اللہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم: کله چه تاسو په رسولانو دُرود لولئ نو په ما باندې ئې هم لولئ، بیشکه زه د ټولو جهانونو د رب رسول یم. (جَمْعُ الْجَوَامِع)

منبر ته مخامخ په جُمات کښ دننه کيږي دا هُم خِلافِ سُنَّت دي، د جُمعي دويم اذان هُم د جُمات نه بهر کول پکار دي خو چه مُؤَذِّن خطيب ته مخامخ وي.

د سلو شهيدانو ثواب او گټئ

سَيِّدِ اَعْلٰی حضرت رَحْمَةُ اللہِ تَعَالٰی عَلَیْہِ فرمائي: اِحْيَائِی سُنَّت [يعني سُنَّت ژوندي کول] خود عُلَمَاء خاص فرض منصي دي او د کوم مسلمان نه چه کيدې شي د هغه د پاره حُکم عام دې، د هر ښار مسلمانانو ته پکار دي چه په خپل ښار يا کم نه کم په خپلو جُماتونو کښ (د پينځه واره اذانونو او د جُمعي دويم اذان د جُمات نه د بهر کولو) دا سُنَّت ژوندي کړي او د سلو شهيدانو ثواب واخلي. د رَسُولِ اللہ صَلَّی اللہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم فرمان دې: ”خوځ چه د فسادِ اُمّت په وخت کښ زما سُنَّت مضبوط اونيسي هغه ته به د سلو شهيدانو ثواب حاصل شي.“

(اَلْزُهْدُ الْكَبِيرُ لِلْبَيْهَقِيِّ ص ۱۱۸ حديث ۲۰۷، فِتَاوَى رَضَوِيَّه ج ۵ ص ۴۰۳)

د دې مسئلې د تفصيل د پاره د فِتَاوَى رَضَوِيَّه مُخَرَّجَه ج ه ”بَابُ الْاَذَانِ وَالْاِقَامَةِ“ اولولئ.

د اذان نه مخکښ دا دُرود پاک لولئ

د اذان او اقامت نه مخکښ بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ لولئ او د دُرود و سلام دا صيغې لولئ:

فَرَمَانِ مُصْطَفَی صَلَّی اللہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم: پَہ ما باندِی پَہ دُرود لوستو خپل مجلسونہ ټنگي کړئ ځکه چه ستاسو دُرود لوستل به د قیامت پَہ ورځ ستاسو د پاره نورو ي. (فِرْدَوْسُ الْاَخْبَار)

اَلصَّلٰوةُ وَالسَّلَامُ عَلَیْكَ يَا رَسُوْلَ اللّٰهِ وَعَلٰی اٰلِكَ وَاَصْحٰبِكَ يَا حَبِیْبِ اللّٰهِ

اَلصَّلٰوةُ وَالسَّلَامُ عَلَیْكَ يَا نَبِیَّ اللّٰهِ وَعَلٰی اٰلِكَ وَاَصْحٰبِكَ يَا نُوْرَ اللّٰهِ

بيا په دُرود و سلام، او اذان کښ د فصل (يعني فاصله) کولو د پاره دا اعلان کوي: ”عاشقانِ رَسُوْل تَوَجُّه اوکړئ، د اذان په احترام کښ خبرې اترې او کار بند کړئ او د اذان جواب ورکړئ او ډيرې ډيرې نيکي اوگتئ.“ د هغې نه پس اذان کوي. د دُرود و سلام او اقامت په مينځ کښ په جُمات کښ دا اعلان کوي: د اِعتِکاف نيّت اوکړئ، که موبائل فون وي نو بند ئي کړئ، د اذان او اقامت نه مخکښ د تسميه [يعني د بِسْمِ اللّٰهِ] او د دُرود شريف د مخصوصو صيغو مَدَنِي عرض په خپل شوق کووم چه دغسې زما د پاره هُم د څه ثواب جاريه ذريعه جوړه شي او د فاصلې (ورکولو) مشوره مې د فتاوی رَضَوِيه د فَيضان نه وړاندې کړي ده. چنانچه د يو سوال په جواب کښ امام اَهْلِ سُنَّت رَحْمَةُ اللّٰهِ تَعَالٰی عَلَیْهِ فرمائي: ”د اقامت نه مخکښ په دُرود شريف وئيلو کښ باک نشته خو د اقامت نه فصل (يعني فاصله يا جُدائي) پکار ده يا د دُرود شريف آواز، د اقامت د آواز نه داسې جُدا [(يعني بدل] مَثَلًا چه د دُرود شريف آواز د اقامت په نِسبت لږ ټيټ) وي چه فرق ئي معلوميري او عوام ته دُرود شريف جُزء اقامت (يعني د اقامت حصه) ښکاره نه شي.“

(فَتَاوَى رَضَوِيه مَخْرَجَه ج ۵ ص ۳۸۶)

فرومانِ مُصطَفَی صلی اللہ تعالیٰ علیہ و آلہ وسلم: دُجُعی په شپه او د جُعی په ورځ په ما باندې په کثرت سره درود لولئ ځکه چه ستاسو دُرد په ما پیش کیري. (طبرانی)

وسوسه: د سرکارِ مدینه صلی اللہ تعالیٰ علیہ و آلہ وسلم په ظاهري ژوند او د خُلفائے راشدین عَلَیْهِمُ الرِّضْوَانُ په دُور کښ به د اذان نه مخکښ دُرد شریف نه لوستې شو لِهَذَا داسې کول بَد بِدعت او گناه ده. (مَعَاذَ اللَّهِ عَزَّوَجَلَّ)

د وسوسې جواب: که دا قاعده تسلیم کړې شي چه کوم کار به په هغه دور کښ نه کیدو هغه اوس کول بَد بِدعت او گناه ده نو بیا به په دې زمانه کښ ټول نظام گډوډ شي. د بیشمیره مثالونو نه صرف دولس مثالونه وړاندې کووم چه دا کارونه به په هغه دور کښ نه کیدل او اوس دا کارونه هر یو کوي: ﴿۱﴾ په قُرآن پاک کښ ټکي او اِعراب [يعني زور، زیر، پښی وغیره] حَجَّاج بن یُوسُف په ۹۵ هجری کښ اولگول ﴿۲﴾ هُم هغه د آیتونو د پوره کیدو په ځایونو د علامتونو [يعني نښو] په طور ټکي اولگول ﴿۳﴾ د قُرآن پاک چاپ کیدل ﴿۴﴾ د جُمات [د مخکښي ديوال] په مینځ کښ د اِمام د اودریدلو د پاره د تاخ په شان محراب پخوا نه وو د وَلید مرواني په دور کښ حضرت سَيِّدُنَا عُمَر بن عبدُالعزیز رَحْمَةُ اللَّهِ تَعَالَى عَلَیْهِ ایجاد کړو. نن په هر جُمات کښ دا شته دې ﴿۵﴾ شپږ گلمې ﴿۶﴾ عِلْم صرف و نحو ﴿۷﴾ عِلْم حدیث او د احادیثو قِسْمونه ﴿۸﴾ درس نظامی ﴿۹﴾ د شریعت او طریقت څلور سلسلې ﴿۱۰﴾ په ژبه د نمونځ نیت وئیل ﴿۱۱﴾ د هوایي جهاز په ذریعه د حج سفر کول ﴿۱۲﴾ د جَدید سائنسي وِسْلو په ذریعه جهاد کول. دا ټول کارونه په هغه مبارک دور

فرمانِ مُصطفیٰ صَلَّی اللہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم: د جمعې په شپه او د جمعې په ورځ په ما باندې په کثرت سره درود لولئ ځکه چه ستاسو دُرود په ما پیش کيږي. (طبراني)

کښن نه وو خو اوس دې ته هيڅ څوک هم گناه نه وائي نو آخر د اذان او اقامت نه مخکښ په خوږ خوږ مصطفى صَلَّی اللہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم باندې دُرود و سلام وئيل ولې بد بدعت او گناه شوه! ياد ساتئ د کوم يو کار په باره کښن د ناجائزه کيدو دليل نه کيدل پخپله د جائز کيدو دليل دې. يقيناً يقيناً هر هغه نوې څيز چه هغه شريعت نه وي منع کړې هغه بدعتِ حَسَنه او مُباح يعني ښه بدعت او جائز دې او دا امرِ مُسَلَّم دې [يعني مني شوي خبره ده] چه د اذان نه مخکښ د دُرود شريف وئيلو په يو حديث کښن هم منع نه ده راغلي لهدا د دې منع نه راتلل پخپله ”اجازت“ جوړ شو او د ښو ښو خبرو ايجاد کولو خو پخپله د مدينې تاجدار صَلَّی اللہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم ترغيث فرمائيلې دې او د ”مُسَلِم شريف“ په باب ”کِتَابُ الْعِلْم“ کښن د مدينې د سُلطان صَلَّی اللہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم دا د اجازت نه ډک فرمان مبارک موجود دې:

مَنْ سَنَّ فِي الْإِسْلَامِ سُنَّةً حَسَنَةً
فَعَمِلَ بِهَا بَعْدَهُ، كُتِبَ لَهُ مِثْلُ أَجْرِ
مَنْ عَمِلَ بِهَا وَلَا يَنْقُصُ مِنْ
أَجْرِهِمْ شَيْءٌ.

ترجمه: چا چه په مسلمانانو کښن يوه نيکه طريقه جاري کړه او د هغې نه پس په هغه طريقه عمل اوکړې شو نو په هغه طريقه باندې د عمل کوونکو ثواب به هم د هغه (يعني د هغه جاري کولو والا) په اعمال نامه کښن ليکلې کيږي او د عمل کوونکو په ثواب کښن به [هيڅ] کمې نه کيږي.

(صحيح مُسَلِم ص ۱۴۳۷ حديث ۱۰۱۷)

فرمانِ مُصطَفَی صَلَّی اللہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم: د هغه کس پوره د په خاورو خره شي چه د چا په مخکښ زما ذکر اوشي او هغه په ما درود پاک او نه لولي. (تېرمېږي)

مطلب دا چه څوك په اسلام كښ ښه طريقه جاري كړي هغه د غټ ثواب حقدار دې نو بيشكه چا چه د اذان او اقامت نه مخكښ د درود شريف رواج جاري كړي دې هغه هم د ثواب جاريه حقدار دې، د قيامته پورې به چه كوم مسلمانان په دې طريقه عمل كوي د هغوئ به هم ثواب كيږي او د جاري كولو والا به هم ثواب كيږي او د دواړو په ثواب كښ به څه كمې هم نه راځي. كيدې شي د چا په ذهن كښ دا وسوسه راشي چه په حديثِ پاك كښ دي: **”كُلُّ بِدْعَةٍ ضَلَالَةٌ وَكُلُّ ضَلَالَةٍ فِي النَّارِ“** ترجمه: يعني هر بدعت (يعني نوي خبره) گمراهي ده او هره گمراهي جهنم كښ (يعني جهنم ته بوتلونكي) ده. (صحيح ابن خزيمة ج ۳ ص ۱۴۳ حديث ۱۷۸۵) د دې حديث شريف څه معنی ده؟ د دې جواب دا دې چه حديث پاك حق دې. دلته د بدعت نه مراد بدعتِ سيئه يعني بد بدعت دې او يقيناً هر هغه بدعت بد دې كوم چه د سنت خلاف يا سنت ختموونكې وي. چنانچه حضرت سيدنا شيخ عبدالحق محدث دهلوي رَحِمَهُ اللّٰهُ تَعَالٰی عَلَیْهِ فرمائي: كوم بدعت چه د اصولو او قواعدِ سنت موافق [يعني مطابق] او د هغې مطابق قياس كړې شوې وي (يعني د شريعت او سنت سره تېكړاؤ نه خوري) هغې ته بدعتِ حسنه وائي او كوم چه د دې خلاف وي هغې ته بدعتِ گمراهي وائي. (اشعة اللمعات ج ۱ ص ۱۳۵)

صَلُّوْا عَلٰی الْحَبِیْب! صَلَّی اللّٰهُ تَعَالٰی عَلٰی مُحَمَّدٍ

فَرَمَانِ مُصْطَفَی صَلَّی اللہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم: پہ ما باندې پہ دُرود لوستو خپل مجلسونہ ښکې کړئ ځکه چه ستاسو دُرود لوستل به د قیامت په ورځ ستاسو د پاره نورو ي. (فِرْدَوْسُ الْاَخْبَار)

اوس د ايمان د حفاظت په فکر کښ د دعوت اسلامي د اشاعتی ادارې مکتبۃ المدینہ چاپ شوي د ۶۹۲ صفحو د کتاب ”کفریه کلمات کے بارے میں سوال و جواب“ د صفحه ۳۵۹ نه ۳۶۲ پورې مضمون اوگورئ.

د اذان د بي ادبي په باره کښ سوال و جواب

سوال: د اذن بي ادبي کول څنگه دي؟

جواب: اذان د شعائر اسلام [يعني د اسلام د نښو] نه دې. او د هريو شعائر اسلام بي ادبي کول کفر دې.

په حَيَّ عَلَى الصَّلَاة پورې توقې کول

سوال: په اذان کښ د حَيَّ عَلَى الصَّلَاة (يعني راشی د نمانځه طرف ته) يا د حَيَّ عَلَى الْفَلَاح (يعني راشی د نيکۍ طرف ته) په اوریدو دا وئيل څنگه دي چه: ”راشی د سینما طرف ته گني ټکټونه به ختم شي!“

جواب: کفر دې. ځکه چه مَعَاذَ اللّٰه [يعني د الله پناه] دا په اذان پورې توقې کول شو. د اعلیٰ حضرت امام اهل سنت مولانا شاه امام احمد رضا خان رَحْمَةُ اللّٰهِ تَعَالٰی عَلَیْهِ نه تپوس اوکړې شو: جناب! تاسو د دې مسئلې په باره کښ څه ارشاد فرمائې چه زید د جُمات د مؤذن په

فرمانِ مُصطَفَی صَلَّی اللہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم: کوم خلق چہ د خپل مجلس نہ د الله عَزَّوَجَلَّ د ذکر او په نبي باندې د درود شریف لوستلو نه بغیر پاخیدل نو هغه د بدبوداره مُردار نه پا ځیدل. (شُعَبُ الْإِيمَان)

اذان پورې داسې توقې اوکړې يعني لفظ **حَيَّ عَلَى الصَّلَاةِ** ئې چه واوریدو نو داسې توقې ئې وریورې اوکړې چه (بَهَيَّا لَهَا جَلَا) [يعني وروه لټ تاو کړه] آيا د زید د پاره حُکْم اِرتِدَاد [يعني مُرتد کیدل] او سقوطِ نِکاح [يعني نِکاح ماتیدل] ثابت شو که نه؟ او د زید نِکاح ماته شوه که نه؟ الخ. الجواب: په اذان پورې اِسْتِهْزَا (يعني توقې کول) ضرور کُفر دې، که هغه واقعي په اذان پورې اِسْتِهْزَا (يعني توقې) کړي وي نو بیشکه کافر شو، د هغه بڼځه د هغه د نِکاح نه اووتله، دا که دوباره مسلمان شي او بڼځه د ده سره نِکاح اوکړي نو هله به وطی (يعني کور والي) حلال وي کني زنا به وي. او که بڼځه بغیر د اسلام او نِکاح نه د هغه سره په وطی (يعني کور والي) کولو راضي شوه نو هغه به هم زناکاره وي. او که اذان پورې توقې کول ئې مقصد نه وو بلکه خاص په هغه مُؤَدَّن پورې ئې په دې وجه چه هغه ئې غلط وائي توقې کړي وي نو په دې حالت کښ (نه کافر شو او نه نِکاح ماته شوه خو بيا) به (هم) زید ته د تَجْدِيدِ اسلام [يعني د اسلام تازه کولو] او د تَجْدِيدِ نِکاح [يعني د نِکاح تازه کولو] حُکْم ورکولې شي.

وَاللَّهُ تَعَالٰی اَعْلَمُ. (فَتَاوٰی رَضَوِیَّهٖ مُخَرَّجَه ج ۲۱ ص ۲۱۵)

فرمانِ مُصطَفَی صَلَّی اللہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم: خوک چه په ما باندې په ورځ کښ 50 ځله درود پاک اولوي د قیامت په ورځ به زه د هغه سره مُصافَحَه کووم (یعني لاس مېلاووم). (ابنِ بشکوال)

د اذان مُتَعَلِّق د کُفریه خبرو ۸ مثالونه

﴿۱﴾ خوک چه په اذان پورې توقې اوکړي هغه کافر دې.

(فَتَاوٰی رَضَوِیَّه ج ۵ ص ۱۰۲)

﴿۲﴾ د اذان د سپکوالي په وجه داسې وئیل چه ”د ټلې آواز د نمانځه د خبر ورکولو د پاره زیات بهتر دې“ کُفر دې.

﴿۳﴾ خوک چه اذان کولو والا ته په اذان کولو اوواي: ”تا دروغ اووئیل“ داسې کس کافر شو. (فَتَاوٰی قاضی خان ج ۴ ص ۶۷)

﴿۴﴾ چا چه د کوم یو مُؤَدِّن په باره کښ په اذان پورې د توقې په طور اووئیل: دا خوک محروم دې چه اذان کوي؟ یا ئې ﴿۵﴾ د اذان په باره کښ اووئیل: څه نا اشنا غوندې آواز دې یا ئې اووئیل: ﴿۶﴾ د پردو خلقو آواز دې، دا ټولې خبرې کُفر دي. یعنی چه کله ئې خوک د تحقیر (یعني د سپک گڼلو) په طور او وائي. (مَنْح الرَّوْض الزّاهر للفقاری ص ۹۵)

﴿۷﴾ یو اذان اوکړو بل [په اذان پورې] د توقو کولو د پاره بیا اذان اوکړي نو په هغه باندې حُکم د کُفر دې. ﴿۸﴾ په اذان اوریدو دا وئیل چه: څه شور ئې جوړ کړې دې! که دا خبره ئې د اذان د ناخوښه کولو په وجه اوکړه نو کُفر دې.

(عالمگیری ج ۲ ص ۲۶۹)

فرمانِ مُصطَفَی صَلَّی اللہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم: د چا په خوا کښې چه زما ذکر اوشو او هغه په ما درود پاک او نه لوستو تحقیق هغه بدبخته شو. (ابنِ سُنِّي)

اذان

اَللّٰهُ اَكْبَرُ ط اَللّٰهُ اَكْبَرُ ط	اَللّٰهُ اَكْبَرُ ط اَللّٰهُ اَكْبَرُ ط
الله د ټولو نه لوی دې الله د ټولو نه لوی دې	الله د ټولو نه لوی دې الله د ټولو نه لوی دې
اَشْهَدُ اَنْ لَا اِلَهَ اِلَّا اللّٰهُ ط	اَشْهَدُ اَنْ لَا اِلَهَ اِلَّا اللّٰهُ ط
زه گواهي ورکوم چه د الله نه سوا هيڅ څوک د عبادت لائق نشته	زه گواهي ورکوم چه د الله نه سوا هيڅ څوک د عبادت لائق نشته
اَشْهَدُ اَنَّ مُحَمَّدًا رَّسُولُ اللّٰهِ ط	اَشْهَدُ اَنَّ مُحَمَّدًا رَّسُولُ اللّٰهِ ط
زه گواهي ورکوم چه حضرت محمد (صَلَّی اللہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم) د الله رسول دې	زه گواهي ورکوم چه حضرت محمد (صَلَّی اللہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم) د الله رسول دې
حَيَّ عَلَى الصَّلٰوةِ ط	حَيَّ عَلَى الصَّلٰوةِ ط
د نمونځ کولو د پاره راشئ	د نمونځ کولو د پاره راشئ
حَيَّ عَلَى الْفَلَاحِ ط	حَيَّ عَلَى الْفَلَاحِ ط
د خلاصي موندلو د پاره راشئ	د خلاصي موندلو د پاره راشئ
اَللّٰهُ اَكْبَرُ ط	اَللّٰهُ اَكْبَرُ ط
الله د ټولو نه لوی دې	الله د ټولو نه لوی دې
لَا اِلَهَ اِلَّا اللّٰهُ ط	
د الله نه سوا هيڅ څوک د عبادت لائق نشته	

فرمانِ مُصطَفٰی صَلَّی اللہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم: چا چہ پہ ما باندې لس خُله سحر او لس خُله ماہنام دُرود پاک اولوستل د قیامت پہ ورځ بہ هغه ته زما شفاعت نصیب کیږي. (مَجْمَعُ الرِّوَاۓدِ)

د اذان دُعا

د اذان نه پس دِ مُؤَدِّن او اوریدونکي دُرود شریف اولوي او دا دُعا دِ اولوي:

اَللّٰهُمَّ رَبِّ هٰذِهِ الدَّعْوَةُ التَّامَّةُ ط وَالصَّلٰوةُ الْقَائِمَةُ ط اَتِ

اے الله! د دي دعوتِ تامه او صلوة قائمه مالیکه، ته زمونږه

سَيِّدَنَا مُحَمَّدًا ط اَتِ الْوَسِيْلَةَ ط وَالْذَّرَجَةَ الرَّفِيعَةَ ط

سردار حضرت محمد (صَلَّی اللہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم) ته وسیله او فضیلت او ډیره اوچته درجه عطا کړې

وَابْعَثْهُ مَقَامًا مَّحْمُودًا ط الَّذِي وَعَدْتَهُ ط وَاَرْزُقْنَا شَفَاعَتَهُ ط

او هغوئي په مقام محمود باندې فائز کړې چہ د هغې تا د هغوئي سره وعده کړې ده او مونږ ته د هغوئي شفاعت رانصيب کړې

يَوْمَ الْقِيَمَةِ ط اِنَّكَ لَا تُخْلِفُ الْوَعْدَ ط

د قیامت په ورځ، بیشکه ته د وعدي خلاف نه کوې،

بِرَحْمَتِكَ يَا اَرْحَمَ الرَّاحِمِيْنَ ط

په مونږه باندې خپل رحمت او فرمائي اے د ټولو نه زیات رحم کولو والا.

د شفاعت زیرې

فرمانِ مُصطَفٰی صَلَّی اللہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم: چہ کله تاسو اذان واورئ نو هغه کلمات ادا کړئ کومې چہ مُؤَدِّن او وئیلې بیا په ما باندې دُرود شریف اولولئ بیا د وسیلې سوال اوکړئ. د داسې کولو والا د پاره زما شفاعت واجب شو. (مسلم ص ۲۰۳ حدیث ۳۸۴ مُلَخَّصًا)

فرمانِ مُصطَفیٰ صَلَّی اللہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم: پہ ما باندې د دُرود شریف کثرت کوئی بیشکہ دا ستاسو دپاره پاکي ده. (أَبُو یَحٰی)۔

ایمانِ مُفَصَّل

أَمَنْتُ بِاللَّهِ وَمَلَائِكَتِهِ وَكُتُبِهِ وَرُسُلِهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ

ما ایمان راوړو په الله او د هغه په فرښتو او د هغه په کتابونو او د هغه په رسولانو او د قیامت په ورځ باندې

وَالْقَدْرِ خَيْرِهِ وَشَرِّهِ مِنَ اللَّهِ تَعَالٰی

او په دې باندې چه ښه او بد تقدیر د الله د طرف نه دې،

وَالْبَعْثِ بَعْدَ الْمَوْتِ ط

او د مرگ نه پس په راژوندي کولو باندې.

ایمانِ مُجْمَل

أَمَنْتُ بِاللَّهِ كَمَا هُوَ بِأَسْمَائِهِ وَصِفَاتِهِ

ما ایمان راوړو په الله باندې څنگه چه هغه د خپلو نومونو او د صفتونو سره دې،

وَقَبِلْتُ جَمِيعَ أَحْكَامِهِ إِقْرَأُ بِاللِّسَانِ وَتُصَدِّقُ بِالْقَلْبِ ط

او ما قبول کړل د هغه ټول احکام د ژبې په اقرار سره او د زړه په تصدیق سره .

أَوَّلَهُ كَلِمَةً طَيِّبَةً

لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ مُحَمَّدٌ رَّسُولُ اللَّهِ ط

د الله نه سوا هيڅ څوک د عبادت لائق نشته محمد (صَلَّى اللہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم) د الله رسول دې.

فرمانِ مُصطَفَی صَلَّی اللہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم: د چا په خوا کښې چې زما ذکر اوشو او هغه په ما دُرود پاک او نه لوستو هغه په خلعو کښې ډیر زیات کنجوس (شوم) دي. (الترغیب والترہیب)

دویمه کلمه شهادت

أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ

زه گواهي ورکوم چې بيشکه د الله نه سوا هيڅ څوک د عبادت لائق نشته هغه يو دې
د هغه هيڅ څوک شريک نشته

وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ

او زه گواهي ورکوم چې بيشکه مُحَمَّد (صَلَّى اللہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم) د الله بنده او د هغه رسول دي.

دریمه کلمه تمجید

سُبْحَانَ اللَّهِ وَالْحَمْدُ لِلَّهِ وَلَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَاللَّهُ أَكْبَرُ ط

الله پاک دي او ټول صفتونه د الله د پاره دي او د الله نه سوا هيڅ څوک د عبادت لائق نشته
او الله د ټولو نه لوی دي

وَلَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ ط

او د گناهونو نه د بچ کيدلو طاقت او د نيکۍ کولو توفيق هم د الله د طرف نه دي هغه د
ټولو نه اوچت، او عظمت والا دي.

څلورمه کلمه توحيد

لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ ط لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ

د الله نه سوا هيڅ څوک د عبادت لائق نشته، هغه يو دي، د هغه هيڅ څوک شريک نشته، هم
هغه لره ده بادشاهي او هغه لره دي ټول صفات،

يُحْيِي وَيُمِيتُ وَهُوَ حَيٌّ لَا يَمُوتُ أَبَدًا أَبَدًا ط

هم هغه کوي ژوندي کول او مړه کول او هغه ژوندي دي هغه ته به هيڅ کله هم مرگ نه راځي،

فَرَمَانِ مُصْطَفَی صَلَّی اللہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم : چا چہ پہ کتاب کنبی پہ ما باندې درود پاک اولیکلو ترخو پورې چہ زمانوم پہ هغې کنبی وي فرښتې به د هغه دپاره بخښنه غواړي. (طبراني)

ذُو الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ ط بَيِّدِهِ الْخَيْرُ ط وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ط

د ډیر جلال او بُزرګۍ والا دې د هغه په لاس کنبی خیر دې هغه په هرڅه قادر دې.

پينځمه کلمه اِسْتِغْفَار

اَسْتَغْفِرُ اللهَ رَبِّي مِنْ كُلِّ ذَنْبٍ اَذْنَبْتُهُ عَمْدًا اَوْ خَطَاً

زه د الله نه بخښنه غواړم چہ هغه زما پروردګار دې [توبه کووم] د هرې ګناه نه چہ کومي ما قصداً کړي دي يا په هيږه سره،

سِرًّا اَوْ عَلَانِيَةً وَاَتُوبُ اِلَيْهِ مِنَ الذَّنْبِ الَّذِي اَعْلَمُ

په پټه مې کړې دي يا په ښکاره او زه د هغه په بارګاه کنبی توبه کووم د هغه ګناه نه کومه چہ ما ته معلومه ده

وَمِنَ الذَّنْبِ الَّذِي لَا اَعْلَمُ اِنَّكَ اَنْتَ عَلَامُ الْغُيُوبِ

او د هغه ګناه نه کومه چہ ما ته نه ده معلومه، (اے الله) بيشکه ته په غيبو خبردار ئې

وَسَتَّارُ الْغُيُوبِ وَعَفَّارُ الذُّنُوبِ وَلَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ

او عيبونه پټوونکې او د ګناهونو بخښونکې ئې. او د ګناهونو نه د بچ کيدلو طاقت او د نيکۍ کولو توفيق

اِلَّا بِاللّٰهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ ط

صرف د الله د طرف نه دې هغه د ټولو نه اوچت، او عظمت والا دې.

شپږمه کلمه رَدَّ كُفْرٍ

اَللّٰهُمَّ اِنِّيْ اَعُوْذُ بِكَ مِنْ اَنْ اُشْرِكَ بِكَ شَيْئًا وَاَنَا اَعْلَمُ بِهٖ

اے الله! زه ستا پناه غواړم د دې خبرې نه چہ زه څه شي لږه ستا شريک او ګرځووم قصداً [يعني د پوهيدو باوجود]،

فرمانِ مُصطَفَی صَلَّی اللہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم: خوک چه په ما باندې په ورځ کښ 50 ځله درود پاک اولوي د قیامت په ورځ به زه د هغه سره مُصَافَحَه کووم (یعنې لاس مِلَاوُوم). (ابن بشکوال)

وَاسْتَغْفِرْكَ لِمَا لَا أَعْلَمُ بِهِ ثُبْتُ عَنْهُ وَتَبَرَّأْتُ

او بخښنه غواړم ستا نه د هغه (شرک) کوم چه ما ته نه دې معلوم او ما د هغې نه توبه اوکره او زه بېزاره شوم

مِنَ الْكُفْرِ وَالشِّرْكِ وَالْكَذِبِ وَالْغَيْبَةِ وَالْبِدْعَةِ

د کُفر نه او د شِرک نه او د دروغ وټیلو نه او د غیبت نه او د بدعت نه

وَالنَّبِيَّةِ وَالْفَوَاحِشِ وَالْبُهْتَانِ وَالْمَعَاصِي كُلِّهَا

او د چغلې نه او د بي حیايي نه او د بُهتان نه او د ټولو گناهونو نه

وَأَسَلْتُ وَأَقُولُ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ مُحَمَّدٌ رَّسُولُ اللَّهِ ط

او ما [په] اسلام [ایمان] راوړو او زه وایم د الله نه سوا هیڅ خوک د عبادت لائق نشته او مُحَمَّد (صَلَّی اللہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم) د الله رسول دې.

طلب غم مدينه فتح
و مفترت و حساب
بنت الفروس
میں آقا کا پڑوس
محرم الحرام ۱۴۳۳ھ

16-11-2012

دا رساله اولوي او بل ته ئی ورکړئ

په غم نېادئ، اجتماعاتو، غُرسونو او د ميلاد په جلوسونو وغيره کښ د **مکتبه العلميه** نه شائع شوي رسالې او د مدني گلونو پرچې تقسيم کړئ او ثواب اوکښ، خپلو کاکونو ته په تحفه کښ ورکولو د پاره په خپلو دکانونو کښ هم د رسالو ايښودلو عادت جوړ کړئ، د اخبار خرڅوونکو يا د ماشومانو په ذريعه په خپل چم کاؤنډ کښ کور په کور وقفه په وقفه کله بله د ستونو نه ډکو رسالو رسولو په ذريعه د نيکي دعوت عام کړئ او ډير ثوابونه اوکښ.

ماخذو مراجع

د کتاب نوم	مطبوعه	د کتاب نوم	مطبوعه
تفسير سورة يوسف	فضل نور اڪيډمي كجرات	مرقاۃ المفاتيح	دار الفكر بيروت
صحيح مسلم	دار ابن حزم بيروت	اشعة اللمعات	كوئټه
صحيح ابن خزيمة	المكتبة الاسلامي	تحفة المحتاج	دار الكتب العلمية بيروت
مسند امام احمد	دارالفكر بيروت	مجمع الانهر	كوئټه
معجم كبير	دار احياء التراث العربي بيروت	فتاوي قاضي خان	پشاور
حلية الاولياء	دار الكتب العلمية بيروت	درمختار و ردا المختار	دار المعرفة بيروت
تاريخ دمشق	دارالفكر بيروت	فتاوي عالمگيري	دارالفكر بيروت
سنن كبري	دار الكتب العلمية بيروت	مراقي الفلاح	مدينة الاولياء، ملتان شريف
شعب الایمان	دار الكتب العلمية بيروت	منح الروض الازهر	دار البشائر الاسلاميه بيروت
الزهد الكبير	مؤسسة الكتب الثقافية بيروت	فتاوي رضويه	رضا قانونديشن لاهور
الجامع الصغير	دار الكتب العلمية بيروت	بهار شريعت	مكتبة المدينه باب المدينه كراچي
جامع الحديث	دارالفكر بيروت	قانون شريعت	ضياء القرآن پبلي كيشنز لاهور

د رَحْمَةُ اللّٰعَلَمِينَ ﷺ د مُؤَذِّنَانِو شمیر

د مدینې د تاجدار صلی اللہ تعالیٰ علیہ و آلہ وسلم مُؤَذِّنَانِ خلور وو:

﴿۱﴾ حضرت سیدنا بلال (حبشي) بن رباح ﴿۲﴾ حضرت سیدنا عترو

بن اُم مکتوم رضى الله تعالى عنه دې دواړو به په مدينه منوره د اَوَّلُ اللّٰهُ شَرَفًا وَتَعْظِيمًا کښ او

﴿۳﴾ حضرت سیدنا سعد بن عائر رضى الله تعالى عنه به په قباء شريف کښ او

﴿۴﴾ حضرت سیدنا ابو مخذوره رضى الله تعالى عنه به په مکه مکرّمه د اَوَّلُ اللّٰهُ شَرَفًا وَتَعْظِيمًا

کښ اذان کولو. (آلما اېب لېقسطلاني ج ۱ ص ۴۵۵)

www.dawateislami.net

MC 1286

فيضانِ مدينه محله سوداگران زړه سبزي منډۍ، بابُ المدينه (کراچي)

UAN: +92 111 25 26 92 Ext: 1262

Web: www.dawateislami.net / E-mail: translation@dawateislami.net